

О.Г. Пономаренко, канд. екон. наук, доц. (ПДАА, Полтава)
Л. С. Бабенко, магістрант (ПДАА, Полтава)

ФОРМИ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ: ОБґРУНТУВАННЯ ВИБОРУ

У сільському господарстві України фермерські господарства є окремою організаційною формою. Вони створюються та функціонують на підставі Закону України «Про фермерське господарство» і є формою підприємництва громадян, які виявили бажання виробляти товарну продукцію, займатися її переробкою і реалізацією. З метою встановлення єдиних правил і методологічних принципів організації ведення бухгалтерського обліку в фермерських господарствах затверджено Регістри простої та спрощеної форми бухгалтерського обліку, які застосовуються в фермерських господарствах, і Методичні рекомендації з організації та ведення бухгалтерського обліку в фермерських господарствах. Бухгалтерський облік у фермерському господарстві веде голова господарства (власник) або за його дорученням один з членів сім'ї чи на договірних засадах фахівець. Сьогодні відсутність чітко визначеної облікової політики в фермерських господарствах створює перешкоди для узагальнення та систематизації облікової інформації, ускладнює процес складання фінансової звітності, впливає на достовірність економічної інформації, стримує впровадження МСФЗ.

Для орієнтації у виборі форми обліку фермерським господарствам доцільно користуватися певними нормативними параметрами (табл.).

Аналіз наказів про облікову політику п'яти провідних фермерських господарств Решетилівського району Полтавської області виявив ряд напрямів удосконалення означених регламентів. Зокрема, змістовну частину існуючих наказів про облікову політику доцільно доповнити, а саме: визначити критерії визнання витрат згідно П(С)БО 16 «Витрати»; визначити номенклатуру загальновиробничих витрат; визначити види витрат, що відносяться прямо на фінансові результати; визначити критерії визнання доходів та особливості їх облікового відображення з закриттям на рахунки фінансових результатів; скоригувати аспекти визнання основних засобів та чітко зазначити положення щодо використовуваного плану рахунків.

Доцільно також розробити і затвердити додатки до наказу про облікову політику: документообіг по підприємству; робочий план рахунків; коло пов'язаних осіб для підприємства.

Параметри вибору форми ведення обліку фермерських господарств

Параметри	Варіанти	Визначення та нормативи
вибір форми обліку	проста спрощена загальна	Методичні рекомендації № 189; Положення 25; Закон 973
середньо облікова чисельність працюючих	до 10 до 50 понад 50	проста спрощена загальна
обсяг виручки від реалізації за рік	до 500 тис. грн. до 1 млн. грн. понад 1 млн. грн.	проста спрощена загальна
розмір землекористування	до 2 га до 20 га до 100 га	дрібне мале середнє
кількість господарських операцій за місяць	до 100 до 300 понад 300	проста спрощена загальна
ведення обліку	основні положення	Закон 973 Стандарти 25 Методичні рекомендації № 189
первинні документи	перелік форм	Закон
ведення синтетичного обліку	проста спрощена загальна	Книга обліку доходів і витрат, Журнал господарських операцій, Журнал-Головна Головна книга
ведення аналітичного обліку	проста спрощена	описи, картки, Відомості обліку
об'єкти обліку	основні складові облікової політики	Закони, нормативні документи та П(С)БО

Отже, при виборі форм обліку у фермерському господарстві, крім врахування розміру землекористування, чисельності працюючих та обсягу реалізації, на нашу думку, слід орієнтуватися і на інші індивідуальні показники та умови розвитку господарства.